

El Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua (CUSA), en la seva sessió número 21, celebrada el dimarts 1 de febrer de 2005, va presentar i debatre el Projecte de decret de modificació del Decret 103/2000, de 6 de març, pel qual s'aprova el Reglament dels tributs gestionats per l'Agència Catalana de l'Aigua, amb la finalitat que el CUSA n'elaborés un dictamen. La presentació la va fer la senyora Mariona Coch Roura, directora de l'Àrea Tributària i d'Ingressos de l'Agència. Els consellers havien rebut, juntament amb la convocatòria provisional i la definitiva, la documentació justificativa i explicativa del Projecte de decret de modificació.

El president i el secretari del Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua volen recollir en aquest dictamen les aportacions i els comentaris més rellevants que es van fer durant el debat. Les reflexions més destacades van ser les següents:

1. Congratular-se per l'excel·lent predisposició posada de manifest per l'ACA durant el procés d'elaboració i tramitació pública d'aquesta proposta de reglament, com també per l'esforç i l'interès que els diferents sectors socials de Catalunya (ajuntaments, distribuïdors d'aigua, òrgans sindicals, organitzacions de consumidors i mitjans de comunicació, entre altres) han demostrat, especialment per informar els ciutadans i aclarir les inquietuds que han sorgit durant el procés de tramitació pública.
2. Sol·licitar que el CUSA pugui disposar de les modificacions introduïdes fa poc temps en la proposta de reglament, en resposta a la preocupació suscitada entre els consumidors després d'haver-se'n anunciat l'existència i les previsions de terminis i costos que s'hi inclouen.
3. Suggestir que s'evitin dilacions innecessàries en l'aprovació de la proposta de reglament, a fi d'assegurar que els terminis de notificació previstos en el text reglamentari ofereixin als usuaris uns marges de temps suficients per poder dur a terme amb normalitat la notificació oportuna sobre el nombre de persones incloses en la família o la unitat de convivència.
4. Recomanar que es doti el text reglamentari amb les previsions necessàries per atendre les situacions peculiars que es puguin presentar durant el període de transició que es produirà des de la situació actual que hi haurà un cop el nou reglament entri en vigor.
5. Recomanar que s'estableixin els mecanismes de control i inspecció necessaris i adequats per assegurar la veracitat de la informació que els usuaris han de facilitar a l'ACA, bé directament o bé a través de les vies de col·laboració establertes en el reglament, així com l'aplicació d'aquestes mesures de control en la continuïtat en el temps dels drets reconeguts.
6. Ressaltar l'oferiment de les institucions municipals de posar a la disposició de l'Agència Catalana de l'Aigua els seus serveis d'informació (ràdio i televisió) i els seus serveis de registre oficial, a fi de facilitar la informació als ciutadans i d'agilitar la notificació del nombre de membres de la família o la unitat de convivència. La col·laboració efectiva entre les institucions municipals i l'Agència Catalana de l'Aigua requerirà un protocol de col·laboració que assegurï la transmissió correcta i efectiva de la informació.
7. Recomanar que s'evitin absolutament les expressions amb connotacions penalitzadores de la conducta dels usuaris de l'aigua, com ara «usos sumptuaris» o «penalització per consums excessius», atès que no contribueixen a promoure el clima d'enteniment i de confiança que ha

de presidir la relació entre les institucions públiques i els ciutadans a l'hora d'acordar formes de gestió dels recursos més respectuoses i més sostenibles.

8. Recomanar que es faci un esforç informatiu renovat per aclarir al màxim el text del reglament i, d'aquesta manera, evitar possibles confusions o interpretacions incorrectes, i molt concretament per indicar les formes pràctiques d'actualitzar la informació relativa a la família o la unitat de convivència i els efectes econòmics que es poden esperar de l'aplicació de la reglamentació proposada, utilitzant exemples numèrics representatius que promoguin la comprensió de la realitat.
9. Recomanar que l'ACA es doti amb instruments de comunicació i informació pública eficaços i contrastats que assegurin una interpretació clara dels seus objectius i del seu abast per part de tota la població, pel fet que tots són usuaris de l'aigua i participants del procés de millora ambiental que el mateix cànon de l'aigua conté. Els mitjans de comunicació i d'informació públics que s'adoptin s'hauran de plantejar amb una planificació adequada i una eficàcia contrastada, més enllà de la idoneïtat dels seus continguts estrictament tècnics.
10. Recomanar que s'incorporin al projecte de reglament les mesures de gestió administrativa necessàries per assegurar que la reutilització de l'aigua figura com un element bàsic de la gestió integrada del recurs i queda específicament i inexcusablement exclosa del cànon de l'aigua, amb independència de la localització geogràfica o del volum d'aigua reutilitzada, sempre que la seva utilització s'ajusti als criteris que inspiren la creació del mateix cànon de l'aigua. Caldria avaluar que l'exempció que actualment s'aplica a la reutilització de l'aigua per a usos municipals o agrícoles es pugui fer extensiva a projectes d'una altra naturalesa.
11. Recomanar que s'incorpori al projecte de reglament una visió integrada de la gestió dels recursos hídrics, fent que el marc reglamentari del finançament de les millores ambientals inclogui no solament els usuaris urbans i industrials, sinó també tots els altres que intervenen tant en l'ús del recurs com en l'alteració de la seva qualitat natural. Convé tenir en compte que els efectes ambientals sobre els recursos hídrics, tant en quantitat com en qualitat, no tenen una relació directa amb la categoria dels usuaris, urbans o industrials, i que els abocaments difusos d'activitats extensives poden generar efectes d'importància quantitativa i/o qualitativa significativa.
12. Plantejar la necessitat, real, de fer un esforç d'informació planificat i ampli, adreçat a tots els sectors de la societat catalana, perquè es puguin conèixer i apreciar els beneficis ambientals aconseguits per la implantació del Pla de sanejament de Catalunya i d'altres actuacions de millora en les infraestructures hidràuliques, un dels elements essencials dels quals va ser la creació d'uns cànons específics que, actualment, formen part del concepte integrat de cànon de l'aigua. La percepció correcta d'aquesta realitat per part de la societat catalana serà determinant per aconseguir la seva col·laboració en futurs programes de millora dels recursos hídrics de Catalunya.
13. Manifestar la conveniència d'adoptar missatges de millora ambiental més adaptats a la realitat i la cultura pròpies. La utilització de missatges àmpliament reconeguts en la reglamentació vigent, com ara «qui contamina, paga», ha complert la seva missió, però s'han de replantejar amb unes formes més il·lustratives del que es pretén aconseguir del ciutadà.
14. Ressaltar la importància essencial de preservar i ampliar la confiança del públic en les institucions, especialment durant el procés de tramitació, aprovació i implantació d'un nou marc reglamentari del cànon de l'aigua, en el qual tots els ciutadans se sentin involucrats, encara que els efectes econòmics reals només afectin una part dels usuaris de l'aigua.
15. Ressaltar la profunda preocupació que suscita la manera com s'està estructurant i divulgant la informació sobre les noves polítiques de gestió dels recursos hídrics entre els sectors socials interessats. En particular, aquesta preocupació se centra en la confusió que susciten les propostes que s'han fet fins al moment per al finançament de les actuacions futures en matèria

de recursos hídrics. Una visió integrada dels processos d'inversions contribuirà a una comprensió correcta de les propostes i, d'aquesta manera, s'evitarà l'aparició de percepcions incorrectes, de possible confusió entre els usuaris de l'aigua i, en definitiva, d'una possible deterioració de la confiança dels ciutadans en les institucions responsables de la gestió de l'aigua, en tots els sentits.

Manel Poch Espallargas
Secretari del Consell

Rafael Mujeriego i Sahuquillo
President del Consell

Barcelona, 1 de febrer de 2005